

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ

॥ ചതുഃപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുഃപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ദേവനീത്യാ വാനരാൻ സ്വപക്ഷേ സമാനീയ ഹനുമതാംഗദസ്യാത്മനാ
സഹ ചലിതും പ്രബോധനം

തഥാ ബ്രൂവതി താരേ തു
താരാധിപതിവർചസി |
അഥ മേനേ ഹൃതം രാജ്യം
ഹനുമാനംഗദേന തത് ||4.54.1 ||

ബുദ്ധ്യാ ഹൃഷ്ടാംഗയാ യുക്തം
ചതുർബലസമൻവിതം |
ചതുർദശഗുണം മേനേ
ഹനുമാൻ വാലിനഃ സുതം ||4.54.2 ||

ആപൂർയമാണം ശശ്വച്ച
തേജോബലപരാക്രമൈഃ |
ശശിനം ശുക്ലപക്ഷാദൗ
വർധമാനമിവ ശ്രീയാ ||4.54.3 ||

ബൃഹസ്പതിസമം ബുദ്ധ്യാ
വിക്രമേ സദ്യശം പിതൂഃ |
ശുശ്രൂഷമാണം താരസ്യ
ശുക്രസ്യേവ പുരന്ദരം ||4.54.4 ||

ഭർതൃരർഥേ പരിശ്രാന്തം
 സർവശാസ്ത്രവിശാരദഃ |
 അഭിസന്ധാതുമാരേഭേ
 ഹനുമാനംഗദം തതഃ || 4.54.5 ||

സ ചതുർണാമുപായാനാം
 തൃതീയമുപവർണയൻ |
 ഭേദയാമാസ താൻ സർവാൻ
 വാനരാൻ വാക്യസമ്പദാ || 4.54.6 ||

തേഷു സർവേഷു ഭിന്നേഷു
 തത്ത്വോദ്ദീഷയദംഗദം |
 ഭീഷണൈർവിവിധൈർവാക്യൈഃ
 കോപോപായസമൻവിതൈഃ || 4.54.7 ||

ത്വം സമർഥതരഃ പിത്രോ
 യുദ്ധേ താരേയ വൈ ധ്രുവം |
 ദൃഢം ധാരയിതും ശക്തഃ
 കപിരാജ്യം യഥാ പിതാ || 4.54.8 ||

നിത്യമസ്ഥിരചിത്താ ഹി
 കപയോ ഹരിപുംഗവ |
 നാജ്ഞാപ്യം വിഷഹിഷ്യന്തി
 പുത്രദാരം വിനാ ത്വയാ || 4.54.9 ||

ത്വാം നൈതേ ഹ്യനുരഞ്ജേയുഃ
 പ്രത്യക്ഷം പ്രവദാമി തേ |
 യഥായം ജാംബവാൻ നീലഃ
 സുഹോത്രശ്ച മഹാകപിഃ || 4.54.10 ||

നഹൃഹം തേ ഇമേ സർവേ
 സാമദാനാദിദിർഗുണൈഃ |
 ദണ്ഡേന ന ത്വയാ ശക്യാഃ
 സുഗ്രീവാദപകർഷിതും || 4.54.11 ||

വിഗൃഹ്യാസനമപ്യാഹ -
 ദുർബലേന ബലീയസാ |
 ആത്മരക്ഷാകരസ്തസ്മാ -
 ന വിഗൃഹ്ണീത ദുർബലഃ || 4.54.12 ||

യാം ചേമാം മന്യസേ ധാത്രി -
 മേതദ് ബിലമിതി ശ്രുതം |
 ഏതൽലക്ഷ്മണബാണാനാ -
 മീഷത് കാർയം വിദാരണം || 4.54.13 ||

സ്വൽപം ഹി കൃതമിന്ദ്രേണ
 ക്ഷിപതാ ഹൃശനിം പുരാ |
 ലക്ഷ്മണോ നിശിതൈർബാണൈ -
 ര്ഭിന്ദ്രാത് പത്രപുടം യഥാ || 4.54.14 ||

ലക്ഷ്മണസ്യ ച നാരാചാ
 ബഹവഃ സന്തി തദ്വിധാഃ |
 വജ്രാശനിസമസ്തർശാ
 ഗിരീണാമപി ദാരകാഃ || 4.54.15 ||

അവസ്ഥാനം യദൈവ ത്വ -
 മാസിഷ്യസി പരന്തപ |
 തദൈവ ഹരയഃ സർവേ
 ത്യക്ഷ്യന്തി കൃതനിശ്ചയാഃ || 4.54.16 ||

സ്മരന്തഃ പുത്രന്മാരാണാം
 നിത്യോദ്ദിഗ്നാ ബുഭുക്ഷിതാഃ |
 വേദിതാ ദുഃഖശയ്യാഭി -
 സ്ത്യാം കരിഷ്യന്തി പൃഷ്ടതഃ ||4.54.17 ||

സ ത്യാം ഹീനഃ സുഹൃദ്ഭിശ്ച
 ഹിതകാമൈശ്ച ബന്ധുഭിഃ |
 തൃണാദപി ഭൃശോദ്ദിഗ്നഃ
 സ്തന്മാനാദ് ഭവിഷ്യസി ||4.54.18 ||

ന ച ജാതു ന ഹിംസ്യസ്ത്യാം
 ഘോരാ ലക്ഷ്മണസായകാഃ |
 അപവൃത്തം ജിഘാംസന്തോ
 മഹാവേഗാ ദുരാസദാഃ ||4.54.19 ||

അസ്താഭിസ്തു ഗതം സാർധം
 വിനീതവദുപസ്ഥിതം |
 ആനുപൂർവ്വാത്തു സുഗ്രീവോ
 രാജ്യേ ത്യാം സ്ഥാപയിഷ്യതി ||4.54.20 ||

ധർമ്മരാജഃ പിതൃവ്യന്തേ
 പ്രീതികാമോ ദൃഢവ്രതഃ |
 ശുചിഃ സത്യപ്രതിജ്ഞൈശ്ച
 സ ത്യാം ജാതു ന നാശയേത് ||4.54.21 ||

പ്രിയകാമശ്ച തേ മാതുസ്സദർമ്മം ചാസ്യ ജീവിതം |
 തസ്യാപത്യം ച നാസ്ത്യന്യത് തസ്താദംഗദ ഗദ്യതാം ||4.54.22 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ ചതുഃപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||